

En folkväckares hundraårsminne.

Söndagen den 29 augusti detta år ägde en ovanlig högtid rum i en småländsk landsortsförsamling. Från när och fjärran hade församlats en stor och representativ menighet för att begå ett för vårt folk och vår kyrka enastående hundraårsminne. Denna dag var det nämligen ett hundra år sedan komministern Peter Lorenz Sellergren avsonade i kaplansbostället Högelycke i Hälleberga.

Kanske är det icke så stor del av vårt folk som i jubileernas tid fäster något avseende vid detta sekelminne. Och dock var denne präst en av de äldste och mest helgonlika vår evangeliska kyrka fostrat, en själasörjare som få och som folkväckare att jämföra endast med Schartau och Rosenius.

Peter Lorenz Sellergren var född i Jönköping 1768 och var son till en pistolsmed av sydsmländsk härkomst. Redan i barnåren visade han prov på en ovanlig begåvning, och när han som tjugooåring inställde sig vid universitetet i Lund, medförde han från Jönköpings skola en vacker rekommendation. Vid universitetet blev Sellergren snart känd och uppburen, ej endast som den begåvade utan också som den snillrike och poetiske studenten, som icke föraktade glada vänners lag. Det visade sig alltmer, att den ovanligt utrustade Sellergren dock led av en betänklighets svaghet i karaktären. För alla var det uppenbart, att han icke så mycket drev sina studier som förnötte sin tid med dryckenskap och utsvävningar. Detta blev också på ett oväntat sätt tydligt, när Sellergren anmälde sig till prästinvigning för Växjö stift. Det betyg han medförde från akademien innebar nästan enbart, att han vistats där, och efter den tentamen han genomgick inför domkapitlet och själve biskop Wallquist, sades det ifrån, att han var rent svag i kunskaperna och, märkligt nog för en lycklig skald och tillfällighetstälare som Sellergren, hade svårt att uttrycka sig. Detta var ett välförtjänt betyg över en illa använd studietid.

Trots allt blev Sellergren antagen för Växjö stift. Men med hans färder "på konsistorii skjutskärra" till olika församlingar, oftast för mycket korta perioder, börja på allvar "de mörka åren" i hans liv. I nitton år skickades han omkring, överallt beundrad för sin glänsande begåvning och talekonst och väl utförda predikan men också sedd över axeln för ett oskickligt leverne. Mångenstädes var han den tappreste på krogen och den ivrigaste slagskämpen. Ibland begav han sig till krogen redan på måndagen för att sedan avhämtas först vid någon förrättning eller när det var dags för en flyktig beredelse till söndagens mässa.

Ett exempel på syndens makt att sänka en människa i trældom har dock

samma Sellergren blivit ett strålande exempel på Guds makt att omskapa. När situationen i hans egen församling började bli ohållbar när han var stämd inför rätta för att, enligt anmälan, ha döpt barn och utdelat nattvarden i berusat tillstånd, då var gränsen för hans förnedringstid nådd. Sinnessjukdomen hade brutit ut som en naturlig följd av svårt spritmissbruk, och nu gick han där i Högelycke kaplansgård som ett rov för förföljelsemani, samvetets anklagelser och vissheten att vara sökt av Guds hand. För att söka hjälp till kropp och själ reste Sellergren till Växjö. Men den själasörjare han uppsökte kunde icke hjälpa. Undret utfördes ändå av Guds eget ord, förmedlat av en av kyrkans gamla beprövade lärare, Arndt. Genom den omvändelse Sellergren genomgick i Växjö reste han sig ur sin last och blev en ny människa. För gudstjänstbesökarna i Växjö blev det en märklig påskotta 1814. Den i staden kände, försupne prästen stod oväntat i predikstolen, och den gången blev det en predikan, som ingen kunde glömma. Ej långt därefter kom han åter till sin egen församling, gjorde avbön för sina felsteg och började en ny herdegärning.

Därmed begynte ett trettioårigt livsverk, som saknar motstycke i svensk historia. En ensam man tände väckelsens eld i stora delar av Sydsverige. Ej blott från Småland utan även från angränsande landskap vandrade lärda och olärda, enfaldigt folk och högt uppsatta män till Hälleberga för att bevista gudstjänsten eller i Sellergrens kammare inhämta gudsmannens råd i själens viktigaste frågor. Sellergren har dessutom fostrat och påverkat en stor skara präster i flera generationer, som blivit vår kyrka till omätlig välsignelse, och det är ej en tillfällighet, att han kallades kyrkofadern i kaplansstugan.

Till det hundraårsjubileum, som nyligen firats, har en av de främsta kännarna av sydsvenskt fromhetsliv, kontraktsprosten Gunnar Stenvall i Växjö, skrivit en synnerligen värdefull minnesteckning över Sellergren. Om denne finnes förut endast mindre arbeten i tryck. Med förut känt material har Stenvall förenat mycket nytt, som han med stor möda men kärleksfull hand lyckats ta fram ur bibliotekens och arkivens gömmor och ur småländska hjärtan, där arvet från Sellergren ännu tacksamt bevaras. Stenvalls arbete är därför liksom Sellergrens livsverk en kraftig uppfordran till vårt folk att ej förgäta arvet från fäderna, det evangelium, som alltfört är mäktigt att omskapa och förvandla.

Josef Imberg.

GUNNAR STENVALL: Peter Lorenz Sellergren, Gleeups.